

Vragen voor jou en je team

Welke van onderstaande elementen kenmerken jouw team?

- Minimaal 4 leden, maximaal 12 leden (liefst minder).
- Samengesteld rondom een logisch cluster van werkzaamheden.
- Een heldere taak waar in deze groepssamenstelling met grote regelmaat aan gewerkt wordt.
- Een gemeenschappelijk doel waar iedereen hetzelfde onder verstaat.
- Onderlinge afhankelijkheid om de klus te kunnen klaren.
- Een passende en diverse samenstelling van teamleden met verschillende kennis en kunde.
- Regelmatig face-to-face contact met reflectie op proces van samenwerking, opbrengsten en onderlinge dynamieken.
- Voldoende hulpbronnen.
- Coach of leider die adequate ondersteuning en sturing biedt.

Welke elementen die jullie (nog) missen, verdienen jullie eerste aandacht?

Zijn jullie een team, samenwerkend rondom een taak, of eerder een ander soort groep?

Verder lezen

Een groep krijgt snel de naam 'team'. Twijfel je of jullie groep daadwerkelijk een team is, lees dan de dialoogkaarten 'Zijn wij een team?' en 'Community of netwerk?'.

De dialoogkaart over 'Teamlidmaatschap nemen' kun je inzetten om helder te krijgen hoe jij als teamlid bij kunt dragen aan de samenwerking in het team.

De informatie op deze dialoogkaart is afkomstig uit:
Derksen, K. (2021). *Goed teamwerk. Hoe teams beter kunnen presteren en floreren*. Boom Uitgevers

Verder luisteren

Podcast 'Tjipcast - samenwerken en teamleren - Hoe bouw je aan een sterk team' in gesprek met Karin Derksen' (2022).

Lemniscaat Teamklimaat

- Voor onderwijs in beweging -

Het 'ideale' team

Hart van het model

Wat kenmerkt een 'ideaal' team?

Heldere taak en doel

Om tot een goede samenwerking te komen, wordt een 'ideaal' team samengesteld rondom een logisch cluster van werk wat gedaan moet worden. Het team heeft daarmee een heldere taak en gemeenschappelijk doel. In het onderwijs is het mogelijk een team samen te stellen rondom een cluster leerlingen of studenten, zoals een bouwteam voor groep 4 tot 6, een geïntegreerde onderwijseenheid of een projectgroep.

Communicatie

De prestaties van het team zijn in grote mate afhankelijk van de onderlinge communicatie en de inzet van de teamleden. Deze dragen bij aan de uitwisseling van kennis en aan co-creatie. Regelmatig face-to face contact, waarbij er voor alle teamleden een gelijkwaardig aandeel mogelijk is om samen te praten en te luisteren naar elkaar, is een belangrijke voorwaarde. Motivatie en inzet nemen toe wanneer teamleden zich gezien en gehoord voelen. De tijd nemen om met regelmaat gezamenlijk te reflecteren op zowel het proces van samenwerken, de opbrengsten en op de onderlinge dynamieken is kenmerkend voor het 'ideale' team, omdat dit de gelegenheid geeft de communicatie te bevorderen.

De grootte van het team

Het aantal teamleden heeft veel invloed op het contact tussen de leden. Hoe groter het team, hoe meer onderlinge relaties er zijn om op te bouwen en te onderhouden en hoe lastiger het is ieders inbreng te kunnen horen en zien. Wanneer je in een overleg iedereen aan het woord wilt laten, is dit lastiger met 12 mensen dan met 6 mensen.

De netwerktheorie toont de volgende wiskundige formule voor het aantal relaties tussen eenheden: $n(n-1) / 2$. Hierbij staat 'n' voor het aantal teamleden. Bij 6 teamleden zijn er $6 \times (6-1) / 2 = 15$ relaties tussen de eenheden. Bij 12 teamleden zijn dat 66 relaties, 20 teamleden betekent 190 relaties. Dit laat zien dat één teamlid meer of minder wel degelijk invloed heeft op de onderlinge relaties om te onderhouden. Een 'ideaal' team dat samenwerkt aan een concrete taak heeft volgens Derksen (2022) maximaal 12 leden, maar liefst nog minder.

Samenstelling

Om goed te presteren is het van belang dat de kennis en kunde van de verschillende teamleden divers is en passend bij de taak. Hoewel we voor de samenstelling van een team graag met gelijkgestemden zijn, is het voor de taak juist een voordeel als er vanuit verschillende perspectieven gekeken wordt. Teamleden die kijken vanuit verschillende perspectieven, zeker ook anders dan dat

van de leider, zijn dus een verrijking voor het bijdragen aan de taak. Kenmerkend voor het ideale team is dat de perspectieven op professionele en veilige wijze gedeeld worden. Daarbij hebben de teamleden in het 'ideale' team elkaar nodig om de klus te klaren, wat verbondenheid en gemeenschappelijkheid creëert.

Hulpbronnen en leiding

Het ideale team vindt ondersteuning met voldoende toegang tot hulpbronnen die nodig zijn om aan de taak te werken en heeft een coach of leider die adequate ondersteuning en ook sturing biedt.

Niet ideaal, maar toch...

Wees gerust, er is bijna nooit sprake van een 'ideaal' team en toch werkt het in het team. Goed weten wat de groep kenmerkt en samen reflecteren is hiervoor essentieel. Ruis ontstaat wanneer niet helder is wat de groep bijeen houdt, waardoor verkeerde verwachtingen en zelfs afhaken kan ontstaan.

Er is niet altijd sprake van een team met een taak, terwijl de groep wel de titel 'team' draagt. Het is daarom belangrijk te onderzoeken of er sprake is van een andere groepsvorm. Wellicht is de groep meer een community, een netwerk of wellicht nog wat anders.